

Ευρωπαϊκό Συνέδριο, ΣΥΡΙΖΑ-ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ Ν. ΠΟΥΛΑΝΤΖΑΣ

Συμμαχία ενάντια στη λιτότητα για τη δημοκρατία στην Ευρώπη

Αθήνα, 18 - 20 Μαρτίου 2016

Αθηνά Αθανασίου

Εκ μέρους του Ινστιτούτου Νίκος Πουλαντζάς, σας καλωσορίζω στο συνέδριο “Συμμαχία ενάντια στη λιτότητα για τη δημοκρατία στην Ευρώπη”, που και μόνο ο τίτλος του εξαγγέλλει ένα κρίσιμο ιστορικό ζητούμενο και ένα επιτακτικό πολιτικό αίτημα.

Για τη δημοκρατία στην Ευρώπη, λοιπόν. Ενάντια στη λιτότητα, ενάντια στον αυταρχισμό της αγοράς, ενάντια στο ρατσισμό και τον πόλεμο, τη μισαλλοδοξία και την Ακροδεξιά.

Και σε μια στιγμή που συμπίπτει με μια ιδιαίτερα κρίσιμη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ για το προσφυγικό. Στη σκιά της Ειδομένης και της “ζούγκλας” του Καλαί. **Στη σκιά της αποδυνάμωσης του διεθνούς δικαίου και του μεταπολεμικού δικαιοκρατικού κεκτημένου, το κάλεσμα, το αίτημα, για μια δημοκρατική πολιτική επανίδρυση της Ευρώπης είναι σήμερα επιτακτικό.**

Έχει ιδιαίτερη πολιτική σημασία ότι το διεθνές αυτό συνέδριο διεξάγεται σε μια χώρα που η κυβέρνηση και η κοινωνία της παλεύουν σε εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες να σώσουν την καθημαγμένη δημοκρατική συνείδηση της Ευρώπης.

Αυτό ήταν άλλωστε το αίτημα που απηύθυνε ο Σύριζα όταν έγινε η πρώτη αριστερή κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανοίγοντας έναν ορίζοντα δυνατότητας για αλλαγή του συσχετισμού δυνάμεων στην Ευρώπη σε όφελος της κοινωνικής δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, των ευρωπαϊκών λαών και των εργαζομένων. **Ο αγώνας του Σύριζα, όπως έγραψε ο Ετιέν Μπαλιμπάρ, είναι αγώνας αρχών –ένας αγώνας αρχών και για τη δημοκρατία στην Ευρώπη.**

Κοντά 30 χρόνια μετά το διαβόητο “τέλος της ιστορίας”, η νεοφιλελεύθερη λιτότητα --“it’s the economy stupid”-- τείνει να γίνει το νέο “μεγάλο αφήγημα” για την ταξική αναδιανομή πόρων και ισχύος προς τα πάνω και στους λίγους. Η λογιστική του νεοφιλελευθερισμού μέσω του θανάσιμου νόμου της υπερχρέωσης παραδίδει στη λογική της εμπορευματοποίησης το όραμα της δημοκρατίας με το δήμο στο επίκεντρο. Όχι μόνο υπονομεύει τις δημοκρατικές κατακτήσεις αλλά και υποθηκεύει τη δημοκρατία που δεν υπάρχει ακόμη, δηλαδή την ίδια τη δυνατότητα για μελλοντικές διεκδικήσεις και θεσμίσεις.

Σ’ αυτό το πλαίσιο, ολοένα και μεγαλύτερα τμήματα των ευρωπαϊκών λαών, ιδιαίτερα οι κατώτερες κοινωνικές τάξεις, υφίστανται τη βία της φτωχοποίησης, τη συρρίκνωση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, τη διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, την άνοδο των εθνικισμών και το ρατσισμό.

Ο Μαρξ στο *Κομμουνιστικό Μανιφέστο* είχε μιλήσει για “τα παγωμένα νερά” της καπιταλιστικής υπολογιστικής λογικής. Σήμερα στα παγωμένα νερά της Ευρώπης διακυβεύεται το δίκαιο των ανθρώπινων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας.

Απέναντι σ' αυτή τη συνθήκη αποδυνάμωσης της αγωνιστικής παρακαταθήκης της δημοκρατίας και των συναρτημένων με αυτήν αξιών της ελευθερίας, της ισότητας και της λαϊκής κυριαρχίας, **είναι σήμερα επιτακτικά απαραίτητο να αντιτάξουμε μια άλλη Ευρώπη: μια μη-ευρωκεντρική Ευρώπη, μια κοινωνική και πολιτική Ευρώπη των δικαιωμάτων, της αλληλεγγύης των λαών, της ασφαλούς διέλευσης, της φιλοξενίας, της ισότητας και της ελευθερίας όλων των ανθρώπων: χωρίς διακρίσεις καταγωγής, κοινωνικής τάξης, φύλου, εθνότητας, θρησκευματος, μητρικής γλώσσας και σωματικής αρτιμέλειας.**

Αυτό είναι το αίτημα που καλείται να επεξεργαστεί και να μεταφράσει σε πολιτική πράξη η Αριστερά στην Ευρώπη σήμερα. Πώς να αναχαιτίσει τη διαβρωτική επίδραση της νεοφιλελεύθερης λογικής στο δημοκρατικό φαντασιακό και στην ίδια την άσκηση δημοκρατικής πολιτικής. Πώς να ανακόψει τον φαύλο κύκλο της μετα-δημοκρατικής συντηρητικοποίησης που σήμερα αποτυπώνεται στην εμμονή με τη λιτότητα και την ανόρθωση περιφράξεων στο όνομα μιας αμφιλεγόμενης και μονομερούς ασφάλειας.

Σ' ένα «μετα-ιδεολογικό» τοπίο, όπου η πολιτική τρέφεται ολοένα και λιγότερο με ιδέες, και ολοένα και περισσότερο με τεχνοκρατικό ρεαλισμό, **καλούμαστε να δίνουμε, ξανά και ξανά, νέα οραματική πνοή στην επαναστατική δυναμική της δημοκρατίας.**

Καλούμαστε, ως Αριστερά στην Ευρώπη και ως Αριστερά για την Ευρώπη, να παράγουμε συλλογική πολιτική που θα κρατά ανοιχτή και επίκαιρη την προοπτική της κοινωνικής χειραφέτησης.

Γι' αυτό ακριβώς το αίτημα της συμμαχίας ενάντια στη λιτότητα για τη

δημοκρατία στην Ευρώπη δεν πρέπει να περιμένει άλλο.